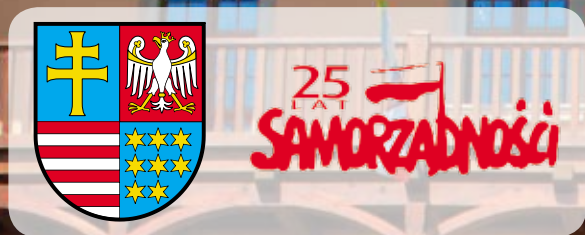

NASZ *Region*

Nr 6 (102) / 2015

Świętokrzyski Informator Samorządowy ISSN 1897-4546

gazeta bezpłatna

PROGRAM
REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
ŚWIĘTOKRZYSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

... dla rozwoju Województwa Świętokrzyskiego...

Sejmik uczył jubileusz samorządu terytorialnego

W Regionalnym Centrum Naukowo-Technologicznym w Podzamczu koło Chęcin odbyła się specjalna Sesja Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego. Z udziałem radnych, członków Zarządu Województwa, samorządowców z całego regionu i przedstawicieli jednostek rządowych i pozarządowych, uczczona została 25. rocznica Samorządności w Polsce. Sesja była połączona z obradami Związku Miast i Gmin Regionu Świętokrzyskiego oraz Konwentu Starostów Województwa Świętokrzyskiego.

Przemiany polityczne, jakie dokonały się w Polsce w 1989 r. przyczyniły się do powstania nowego systemu władzy samorządowej w Polsce. Sejm uchwalił ustawę, na mocy której rozwiązano Rady Narodowe tak gminne jak i na szczeblu wojewódzkim, oddzielono również samorząd od administracji rządowej. W ich miejsce powstały Rady Gmin i Sejmiki Województwa. Pierwsze demokratyczne wybory samorządowe w Polsce odbyły się 27 maja 1990 roku. To właśnie rocznicę tych wydarzeń, a także późniejszych przemian, w tym utworzenia samorządów wojewódzkich i powiatowych, świętowali 12 czerwca samorządowcy z województwa świętokrzyskiego na specjalnej sesji.

W Regionalnym Centrum Naukowo Technologicznym obecni byli radni Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego na czele z przewodniczącym **Arkadiuszem Bąkiem**, Zarząd Województwa - wicemarszałek **Jan Maćkowiak**, **Agata Binkowska**, **Kazimierz Kotowski** i **Piotr Żołądek**, Wiceminister Obrony Narodowej **Beata Oczkowicz**, biskup Diecezji Kieleckiej **Marian Florczyk**, starostowie, prezydenci miast, burmistrzowie, wójtowie czy dyrektorzy jednostek samorządowych. Gościem specjalnym sesji była delegacja Obwodu Winnickiego na Ukrainie, partnera województwa świętokrzyskiego.

Na początku sesji, po oficjalnym przywitaniu przez Przewodniczącego Sejmiku Wo-

Samorządowcy województwa świętokrzyskiego przyjęli wspólne stanowisko podkreślające doniosłość jubileuszu 25-lecia Samorządności w Polsce

jewództwa Świętokrzyskiego **Arkadiusza Bąka**, wyświetlony został specjalny film przygotowany przez ITV Sejmik, prezentujący reformy samorządowe w ciągu ostatnich 25 lat w naszym województwie. Następnie przyszedł czas na przemówienia. - Spośród wielu ważnych reform, które przeprowadzano w ciągu ubiegłych 25 lat w Polsce, to właśnie reforma samorządowa nie była nigdy krytykowana i zawsze była doceniana. Dziś zbieramy same jej pozytywne. Nie ma powodów, dla których samorządy nie miałyby mieć coraz większego wpływu na życie mieszkańców. Chcę zaapelować do wszystkich Państwa, abyśmy podjęli dyskusję na temat dalszego rozwoju samorządu terytorialnego - mówił Przewodniczący Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego, **Arkadiusz Bąk**.

Wicemarszałek Województwa Świętokrzyskiego, **Jan Maćkowiak**, podkreślał pracę tych, którzy tworzyli polski samorząd 25 lat temu - Pamiętam czasy sprzed 1990 roku, kiedy mieszkańcy co najwyżej kontestowali funkcję ówczesnego państwa. Po reformie samorządowej Polacy obudzili się we własnym domu i zaczęli ten dom urządzać. Nie wiedzieliśmy jak to robić, nie było na to recept, ale się udało. Dziś chylę czoła przed tymi, którzy tego konstruowania dokonywali. Doceniam ówczesny entuzjazm Polaków, którzy doceniali wtedy samorząd i wierzyli, że może być on skuteczny. Życzę państwu kolejnych sukcesów, życzę każdemu z nas, abyśmy potrafili rozmawiać z mieszkańcami - mówił **Jan Maćkowiak**.

Województwo Świętokrzyskie już od 57 lat współpracuje z Ob-

wodem Winnickim na Ukrainie, a jego przedstawiciele, na czele z **Sergiejem Swytko**, Przewodniczącym Rady Obwodowej Okręgu Winnickiego, gościli na sesji -Województwo Świętokrzyskie i Obwód Winnicki utrzymują doskonałe stosunki już od ponad 50 lat. Wiemy, że u nas, na Ukrainie również musimy przeprowadzać reformy, a jedną z obecnie realizowanych jest właśnie decentralizacja władzy - mówił **Sergiej Swytko**.

Głos zabrał również prezes Związku Miast i Gmin Regionu Świętokrzyskiego, **Michał Markiewicz** - Ta rocznica jest okazją nie tylko do docenienia dorobku samorządu, ale również do dyskusji nad jego przyszłością. Samorząd jest sukcesem polskiego społeczeństwa. Wolne wybory pozwoliły na stworzenie społeczeństwa obywatelskiego. Teraz ludzie mogą

przekazywać władzę w ręce ludzi, których znają i którym ufają. Samorząd to setki nowych inwestycji - mówił prezes.

Zmiany, jakie zeszły w małych społecznościach podkreślał **Edmund Kaczmarek**, przewodniczący Konwentu Starostów Województwa Świętokrzyskiego. - Każdy samorządowiec wie, że na nim spoczywa odpowiedzialność za to, jak ludzie będą w jego społeczności żyć.

W ciągu 25 lat w naszych gminach i powiatach województwa świętokrzyskiego udowodniliśmy, że pomimo różnic, przeciwnieństw, potrafimy razem podejmować ważne i słuszne decyzje dla mieszkańców. Każdy z nas może w swojej gminie, w swojej społeczności zauważyć pozytywne efekty tych decyzji - mówił przewodniczący.

Na sesji podsumowującej działalność samorządu województwa obecny był poprzedni

wicemarszałek województwa, Józef Kwiecień, radny II i III kadencji Sejmiku Województwa. - Jesteśmy województwem pięknym i potężnym. Teraz już jako emeryt mam więcej czasu. Dokonał się niepowtarzalny skok, rozwój gospodarczy i czuję się dumny, że mogłem w nim uczestniczyć. Na bieżąco śledzę wydarzenia w regionie. Dziękuję za zaproszenie na tę uroczystość i gratuluję

wszystkim samorządowcom - powiedział **Józef Kwiecień**.

Obecni na sesji samorządowcy Województwa Świętokrzyskiego przyjęli wspólne stanowisko.

Jej ostatnim akcentem było zasadzenie pamiątkowych „Dębów 25-lecia Samorządności”. Goście mogli również zwiedzić nowoczesne Regionalne Centrum Naukowo Technologiczne.

Mateusz Cieslicki

Michał Markiewicz

Józef Kwiecień

Edmund Kaczmarek

Jan Maćkowiak

Sergiej Swytko

Arkadiusz Bąk

Oświadczenie Samorządów Terytorialnych Województwa Świętokrzyskiego zebranych na wspólnej sesji w dn. 12 czerwca 2015 r. w Regionalnym Centrum Naukowo-Technologicznym w Podzamczu

W 2015 roku mija 25 lat od chwili uchwalenia przez Sejm ustawy o samorządzie terytorialnym. My, Samorządowcy Województwa Świętokrzyskiego pragniemy wspólnie podkreślić doniosłość tego wydarzenia.

Reforma samorządowa z 1990 roku zapoczątkowała nowe rozdziały w historii wolnej Polski. Odrodzenie samorządności, będącej fundamentem demokracji, pozwoliło wspólnotom lokalnym na współdecydowanie w sprawach publicznych, uruchomiło pokłady obywatelskiej aktywności, wolę działania, a także wzmocniło poczucie tożsamości regionalnej. Za historyczne osiągnięcie, będące impulsem rozwojowym dla całego regionu świętokrzyskiego, uznajemy obronę i powstanie województwa w 1998 r. Powrót do tradycji polskiego samorządu terytorialnego zaowocował upodmiotowieniem społeczności lokalnych, wzrostem ich samodzielności i kompetencji oraz zmianami w sferze polityczno-społecznej i ekonomicznej.

Efekty przemian, zapoczątkowanych przez reformę samorządową, są widoczne w całym województwie świętokrzyskim. Wysoka skuteczność w wydatkowaniu środków unijnych spowodowała rozwój wielu obszarów. Liczne inwestycje w infrastrukturę drogową, służbę zdrowia, kulturę, a także rozkwit branży turystycznej, sektora usług, nowoczesnego rolnictwa i przetwórstwa znacząco wpłynęły na poprawę wizerunku województwa i jakości życia jego mieszkańców.

Z całą mocą pragniemy podkreślić, że reforma samorządowa to sukces polskich przemian ustrojowych, społecznych, gospodarczych i politycznych z których jesteśmy dumni. Nie byłyby one możliwe bez ogromnego oddania i zapału samorządowców – radnych, prezydentów, burmistrzów, wójtów, sołtysów. To oni wspierali, krzewili i rozwijali ideę samorządności.

W roku jubileuszu samorządu terytorialnego wyrażamy wdzięczność i szacunek dla wszystkich, którzy swoim zaangażowaniem oraz postawą przyczynili się do demokratycznych przemian i narodzenia wolnej Polski.

Dziękujemy mieszkańcom województwa świętokrzyskiego, przedsiębiorcom, organizacjom pozarządowym oraz innym instytucjom za owocną współpracę i zrozumienie ducha zmian.

Mając na uwadze istotę samorządu terytorialnego, którą jest prawo i powinność władz lokalnych do regulowania, a także zarządzania sprawami publicznymi z korzyścią dla społeczności regionu, zapewniamy o dalszym realizowaniu i wypełnianiu tej misji. Solidarnie, ponad podziałami będziemy podejmować decyzje, inicjatywy i przedsięwzięcia dla wspólnego dobra oraz rozwoju naszej Małej Ojczyzny.

W imieniu Samorządu
Województwa Świętokrzyskiego

W imieniu Samorządów Powiatów
i Gmin Województwa Świętokrzyskiego

Adam Jarubas
Marszałek Województwa

Arkadiusz Bąk
Przewodniczący Sejmiku

Edmund Kaczmarek
Przewodniczący
Konwentu Starostów

Michał Markiewicz
Prezes Stowarzyszenia Związków Miast
i Gmin Regionu Świętokrzyskiego

W uroczystej sesji wzięli udział radni Sejmiku, członkowie Zarządu Województwa, samorządowcy z całego regionu oraz przedstawiciele jednostek rządowych i pozarządowych

Sesja miała bardzo uroczystą oprawę

Z okazji jubileuszu posadzono „Dęby 25-lecia Samorządności”

Wszyscy uczestnicy uroczystości podkreślali, że efekty przemian zapoczątkowanych przez reformę samorządową są widoczne w całym województwie

Uroczystość w Podzamczu zakończyło odsłonięcie pamiątkowego postumentu

Zasłużeni dla regionu, gospodarki i obronności – odznaczeni podczas uroczystej sesji Sejmiku

Podczas uroczystej sesji Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z okazji Jubileuszu 25-lecia Samorządu Terytorialnego osoby i samorządy z województwa świętokrzyskiego zasłużone dla gospodarki RP zostały odznaczone Honorową Odznaką przyznawaną przez Ministra Gospodarki. Odznaką Honorową Województwa Świętokrzyskiego wyróżniono natomiast osoby i instytucje, które swoją pracą zawodową lub działalnością naukową, społeczną lub polityczną zasłużyły się dla naszego regionu. Przy tej okazji wręczono też Medale za Zasługi dla Obronności Kraju. Wyjątkowa sesja odbyła w Regionalnym Centrum Naukowo-Technologicznym w Podzamczu k. Chęciny w piątek, 12 czerwca 2015 roku.

Zasłużeni dla regionu uhonorowani zostali Odznakami Honorowymi Województwa Świętokrzyskiego

Wiceminister Beata Ociskowicz udekorowała Tadeusza Kowalczyka Złotym Medalem „Za zasługi dla Obronności Kraju”

Honorowa Odznaka „Za Zasługi dla Rozwoju Gospodarki RP” jest przyznawana przez Ministra Gospodarki. – Nadawana jest w uznaniu zasług poniesionych na rzecz rozwoju gospodarki Rzeczypospolitej Polskiej poprzez osiągnięcia w pracy zawodowej, działalności badawczo-rozwojowej, organizatorskiej lub promocyjnej, stanowiące konkretny wkład w rozwój danej dziedziny gospodarki objętej działem administracji rządowej - gospodarka, w tym w uzyskanie korzystnych efektów ekonomicznych we wdrażaniu nowych innowacyjnych technologii lub metod zarządzania decydujących o wzroście gospodarczym – poinformował **Arkadiusz Bąk**, przewodniczący Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego, który wystąpił do Ministra z wnioskami o nadanie tej odznaki następującym osobom i podmiotom: **Andrzejowi Mochoniowi, Tomaszowi Tworkowi, Ireneuszowi Janikowi, Krzysztofowi Orkiszowi, Adamowi Jarubasowi, Mieczysławowi Sasowi, Krzysztofowi Dziekanowi, Miastu Kielce, Gminie Morawica i Gminie Potaniec.**

- Falszywa skromność nie jest zaletą, ale wadą. Chcę pogratulować, nie tylko sobie, trafności wyboru. Chcę przy tej okazji przytoczyć sentencję prezydenta Stanów Zjednoczonych, który powiedział: „Mądry człowieku, przede wszystkim gospodarka” – dziękował w imieniu odznaczonych **Andrzej Mochoń**, prezes Targów Kielce, żartobliwie parafrazując słynne powiedzenie Billa Clintona.

- Samorządy nie zawsze doceniały rolę gospodarki. Teraz dostrzegamy, że głównym problemem w naszym kraju jest gospodarka, bez tego nie ma rozwoju, nie ma nowych miejsc pracy. Samorządy mogą tu wiele zdziałać, ale potrzeba cierpliwości, zanim pojawią się efekty. My pierwsze tereny inwestycyjne kupiliśmy w 1995 roku – podkreślał wójt Morawicy **Marian Buras**.

Podczas sesji Sejmiku Województwa z okazji Jubileuszu 25-lecia Samorządu Terytorialnego przewodniczący Sejmiku **Arkadiusz Bąk** oraz wicemarszałek województwa **Jan Maćkowiak** osobom i instytucjom zasłużonym dla regionu wręczyli Odznaki Honorowe Województwa Świętokrzyskiego. Otrzymali je: **Marian Buras**, ksiądz biskup **Marian Florczyk**, **Tadeusz Kowalczyk**, **Michał Markiewicz**, **Jan Sałek**, **Witold Zaraska**, **Staropolska Izba Przemysłowo-Handlowa** i **Zakład Doskonalenia Zawodowego w Kielcach**.

Odznaka Honorowa Województwa Świętokrzyskiego została ustanowiona przez Sejmik Województwa w 2013 roku. Jest nadawana osobom fizycznym i prawnym, organizacjom społecznym, związkom zawodowym, pracodawcom, instytucjom, jednostkom samorządu terytorialnego, miejscowościom oraz innym podmiotom, które swoją pracą zawodową lub działalnością naukową, społeczną i polityczną bądź inną zasłużyły się dla województwa świętokrzyskiego.

- Jest coś, co nas łączy: troska o ziemię świętokrzyską i duma. Ktoś, kto nie nosi w sobie dumy, że jest stąd, że ma więź z tą ziemią, nie może kochać swojego kraju. Bardzo mi zależy, żebyśmy tu, na ziemi świętokrzyskiej, zbudowali wspólnotę, która opiera się na szacunku – mówił ksiądz biskup **Marian Florczyk**, dziękując w imieniu odznaczonych.

Podczas sesji wiceminister obrony narodowej **Beata Oczkowicz** wręczyła również medale „Za Zasługi dla Obronności Kraju”, przyznawane przez ministra obrony narodowej. Złoty medal otrzymał **Tadeusz Kowalczyk**, wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego, a srebrny medal – **Zdzisław Wrzałka**, wójt Miedzianej Góry.

Joanna Majewska

Honorową Odznakę „Za Zasługi dla Rozwoju Gospodarki RP” odebrali m.in. radni Sejmiku Krzysztof Dziekan i Mieczysław Sas

Wśród udekorowanych Odznaką Honorową Województwa Świętokrzyskiego znaleźli się Witold Zaraska i ksiądz biskup Marian Florczyk

Laureaci Honorowej Odznaki „Za Zasługi dla Rozwoju Gospodarki RP”

Wspólne pomysły i plany na rzecz innowacji

Podczas posiedzenia Świętokrzyskiej Rady Innowacji, które 15 czerwca odbyło się w Wojewódzkim Domu Kultury w Kielcach, marszałek Adam Jarubas podpisał porozumienie z Koordynatorami siedmiu Konsorcjów na rzecz rozwoju inteligentnych specjalizacji województwa świętokrzyskiego. Konsorcja mają nadać impuls rozwojowy gospodarce regionu i podnieść poziom jej konkurencyjności w poszczególnych branżach. W XVII posiedzeniu rady wzięli również udział: Grzegorz Orawiec, dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej oraz Ewa Kapel-Śniowska, zastępca dyrektora Departamentu Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego.

- Zarząd Województwa Świętokrzyskiego, który jest gospodarzem tego projektu jest otwarty na współpracę. Zachęcam, abyśmy się wspólnie wymieniali doświadczeniami oraz proponowali nowe rozwiązania w poszczególnych branżach. Kluczem jest połączenie sił i zastanowienie się co możemy zrobić razem dla regionu – mówił marszałek **Adam Jarubas**, który podpisał porozumienie o współpracy na rzecz regionu z Koordynatorami Konsorcjów.

Konsorcja skupiają niezależne podmioty, instytucje ze środowisk biznesowych, naukowych i około biznesowych, które działają w obszarze danej inteligentnej specjalizacji województwa świętokrzyskiego. Konsorcja są reprezentowane przez Koordynatorów poszczególnych branż:

1. **Zasobooszczędne budownictwo** - koordynator Konsorcjum: Staropolska Izba Przemysłowo-Handlowa
2. **Branża metalowo-odlewnicza** - koordynator Konsorcjum: Staropolska Izba Przemysłowo-Handlowa
3. **Nowoczesne rolnictwo i przetwórstwo spożywcze** - koordynator Konsorcjum: Ośrodek Promowania i Wspierania Przedsiębiorczości Rolnej w Sandomierzu
4. **Turystyka zdrowotna i prozdrowotna** - koordynator Konsorcjum: Uzdrowisko Busko-Zdrój S.A.
5. **Nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne (ICT)** - koordynator Konsorcjum: Kielecki Park Technologiczny

Koordynatorzy poszczególnych branż z marszałkiem Adamem Jarubasem

6. **Branża targowo-konferencyjna** - koordynator Konsorcjum: Izba Gospodarcza „Grono Targowe Kielce”
7. **Zrównoważony rozwój energetyczny** - koordynator Konsorcjum: Świętokrzyskie Centrum Innowacji i Transferu Technologii sp. z o.o.

Podpisanie porozumienia jest jednoznaczne z zaangażowaniem w celu nadania impulsu rozwojowego gospodarce regionu i podnoszenia poziomu jej konkurencyjności w poszczególnych branżach.

Podczas posiedzenia rady wręczono także nagrody laureatom wojewódzkiego etapu Olimpiady Innowacji Technicznych i Wynalazczości.

Paulina Strojna

Porozumienie podpisał m.in. Wojciech Legawiec, prezes Uzdrowiska Busko-Zdrój S.A

Dla lepszego komfortu jazdy i bezpieczeństwa

Poprawa płynności ruchu, komfortu podróży, zwiększenie bezpieczeństwa na drogach, a także polepszenie warunków mieszkańców poprzez ograniczenia hałasu i drgań - to jedne z głównych założeń, jakie przyświecały modernizacji fragmentu drogi wojewódzkiej 768 w Działoszycach. W uroczystym przekazaniu wykonanej inwestycji, które odbyło się na działoszyckim rynku, udział wzięli przedstawiciele samorządu województwa: marszałek Adam Jarubas, wicemarszałek Jan Maćkowiak, wiceprzewodniczący Sejmiku Tadeusz Kowalczyk, burmistrz Działoszyc Zdzisław Leks, Wojciech Siporski, dyrektor Departamentu Infrastruktury w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego, Damian Urbanowski, dyrektor Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Zarządu Dróg oraz mieszkańcy miasta.

Zadanie pn. „Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 768 od km 34+214 do km 35+760 w granicach administracyjnych miasta i gminy Działoszyce” to część większego projektu obejmującego rozbudowę drogi wojewódzkiej nr 776 na odcinku od granicy województwa do Buska – Zdroju, drogi wojewódzkiej 973 (Busko-Zdrój), odcinka w Działoszycach oraz przebudowę drogi wojewódzkiej 973w Dobrowodzie.

Burmistrz Działoszyce **Zdzisław Leks** jak i zgromadzeni działoszycczanie zgodnie stwierdzili, że przedsięwzięcie, choć dość uciążliwe, poprawiło estetykę i warunki przejazdu przez centrum miasta. - Serdecznie dziękuję samorządowi województwa świętokrzyskiego i wszystkim, którzy przyczynili się do realizowania tej inwestycji – mówił władarz Działoszyce.

Na wyjątkowe zaangażowanie władz miasta w realizację przebudowy działoszyckiej części drogi wojewódzkiej 768 zwrócił uwagę marszałek **Adam Jarubas**. - Zamierzenie miało wielu orędowników - wódcę Działoszyce, Radę Miasta i wiceprzewodniczącego Tadeusza Kowalczyka, który jako mieszkaniec gminy dobrze zna jej problemy. Gratuluję determinacji i dziękuję za wyrozumiałość, bo zakres zaplanowanych oraz wykonanych prac był duży. Dzisiejsza uroczystość zamyka pewien etap, ale nie całość zamierzeń związanych z pracami na trasie 768. Wykorzystując fundusze z nowej perspektywy unijnej bę-

Uroczyste przekazanie inwestycji

dziemy się starali modernizować kolejne elementy infrastruktury drogowej w ciągu Jędrzejów - Brzesko. Jest to jedno z ważniejszych zadań zapisanych w strategii województwa świętokrzyskiego na lata 2014-2020 - zaakcentował marszałek.

Jan Maćkowiak, wicemarszałek województwa świętokrzyskiego, zwracając się do mieszkańców, pogratulował im tak ogromnego zdecydowania w przeforsowaniu tego projektu. - Po ilości osób zgromadzonych na dzisiejszym otwarciu zauważam, że ta droga była bardzo potrzebna. Mam nadzieję, że zakres i jakość wykonanych prac w pełni usatysfakcjonowała wszystkich działoszycczan. Życzę bezpiecznego i dobrego użytkowania tego fragmentu, który został zbudowany - dodał wicemarszałek województwa.

Tadeusz Kowalczyk, wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego, również podziękował za wykonaną inwestycję, a władze samo-

ządu poprosił o przemyślenie całościowej modernizacji drogi wojewódzkiej 768, która jest niezwykle ważnym szlakiem komunikacyjnym na południu regionu prowadzącym do małopolskiego Brzeska. - Trzeba realizować postulaty poprawiające warunki życia w małych miasteczkach, na wsiach, bo wszyscy mieszkańcy województwa mają prawo dostępu do dobrych dróg, chodników i innych dóbr. Czekamy na kolejne inwestycje realizowane dla lokalnych społeczności - nadmieniał wiceprzewodniczący Sejmiku.

Przebudowę półtorakilometrowego odcinka przez centrum Działoszyce rozpoczęto w 2013 roku. - Wartość samych robót budowlanych wyniosła 10 milionów, zaś całej inwestycji 11 milionów 700 tysięcy złotych - wyjaśniał **Damian Urbanowski**, dyrektor Świętokrzyskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich. Dodał, że prace objęły nie tylko unowocześnienie drogi, ale także wykonanie chodników, zatok autobusowych, mini dworca

autobusowego, przebudowę całej infrastruktury podziemnej, szczególnie kanalizacji deszczowej, która była niezbędna, budowę separatorów oraz umocnienie skarp rzek Sancygniówki i Jakubówki, stworzenie parkingu. - To przedsięwzięcie to zakończenie fragmentu naszych planów, które zostały też uwzględnione w strategii województwa na lata 2014-2020. Opracowana koncepcja zakłada przebudowę całej drogi z Jędrzejowa przez Skalbierz, Działoszyce, Kazimierz Wielką aż do granic województwa przez gminę Bejsce. Obecnie pracujemy nad decyzją środowiskową i rozszerzeniem tego zamysłu o budowę obwodnicy Kazimierza Wielkiej oraz nowego łącznika w Jędrzejowie. Podział środków nastąpi na przełomie grudnia i stycznia, więc przypuszczam, że wiosną 2016 zostanie podjęta decyzja, które odcinki będą realizowane. Ponieważ na razie dysponujemy tylko ogólnym zarysem, to następnym krokiem będzie uruchomienie procedury projektowania, co potrwa około roku. Rozpoczęcia prac budowlanych na pewnych odcinkach można się więc spodziewać około 2017 roku - podsumowuje dyrektor Urbanowski.

Inwestycja w 85 proc. współfinansowana była ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007 - 2013.

www.wrota-swietokrzyskie.pl

20 lat Wojewódzkiej Rady Kombatantów i Osób Represjonowanych

- Dla mnie to ogromny zaszczyt, że mogę z Państwem współpracować – mówił marszałek województwa świętokrzyskiego Adam Jarubas podczas uroczystych obchodów jubileuszu 20-lecia powstania Wojewódzkiej Rady Kombatantów i Osób Represjonowanych, które odbyły się 8 czerwca, w Wojewódzkim Domu Kultury w Kielcach. W wydarzeniu uczestniczyli przewodniczący Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego Arkadiusz Bąk i wiceprzewodniczący Tadeusz Kowalczyk, wicemarszałek województwa Jan Maćkowiak, członkowie Zarządu Województwa: Agata Binkowska, Kazimierz Kotowski i Piotr Żołądek, a także radni Sejmiku: Grzegorz Świercz i Henryk Milcarz. Podczas uroczystości osobom zasłużonym dla środowisk kombatanckich wręczono odznaki i wyróżnienia.

Adam Jarubas, Jan Stanisław Ciechanowski, Beata Oczkowicz

Na samym początku spotkania minutą ciszy uczczono pamięć członków Wojewódzkiej Rady Kombatantów i Osób Represjonowanych, których nie ma już wśród nas. Podczas uroczystości historię Wojewódzkiej Rady Kombatantów i Osób Represjonowanych oraz jej działalność i rolę zaprezentował przewodniczący Rady **Maciej Lis**. Podkreślił, że bardzo ważną inicjatywą dla środowisk kombatanckich jest współpraca z samorządem województwa świętokrzyskiego w zakresie realizacji programu „Szpitale i przychodnie przyjazne kombatantom”, dzięki czemu w około 70 placówkach na terenie województwa kombatanci nie czekają w kolejkach do lekarzy.

Rada przez pierwsze 15 lat swojego istnienia była organem

doradczym przy wojewodzie świętokrzyskim. Od połowy 2009 roku na mocy zmian ustawowych zadania związane ze współpracą ze środowiskami kombatanckimi przeszły do zakresu kompetencyjnego samorządu województwa. W ślad za tymi zmianami Wojewódzka Rada Kombatantów i Osób Represjonowanych stała się organem doradczym samorządu województwa, a do realizacji tych zadań Zarząd Województwa powołał pełnomocnika, którym został **Karol Fijałkowski**, pełniący tę funkcję do dziś.

Wspaniałego jubileuszu pogratulował Wojewódzkiej Radzie Kombatantów i Osób Represjonowanych marszałek województwa świętokrzyskiego Adam Jarubas. – Państwo jesteście dobrym przykładem; mimo tego, że reprezentujecie różne organizacje,

często różniące się w opiniach i ocenach historii, to w województwie świętokrzyskim dajecie nam przykład, jak można dobrze ze sobą współpracować, mimo tych różnych opcji. Jesteście dla nas wzorem, bo dzisiaj my, Polacy, potrzebujemy zaufania i umiejętności współpracy – podkreślał **Adam Jarubas**. Podczas uroczystości marszałek wręczył członkom Wojewódzkiej Rady Kombatantów i Osób Represjonowanych indywidualne wyróżnienia za zaangażowanie w działalność Rady.

- Województwo świętokrzyskie może być przykładem dla wielu miejsc w Polsce, jak współpraca kombatantów z władzami i młodzieżą może wyglądać – mówi obecny na uroczystości **Jan Stanisław Ciechanowski**, szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

Wiceminister obrony narodowej Beata Oczkowicz, gratulując jubileuszu, podziękowała Radzie za działania mające na celu budowanie więzi i wspólnoty w środowiskach kombatanckich. – Pragnę podziękować za to wspieranie kombatantów w sprawach codziennych, za wspieranie realizacji systemowych rozwiązań na rzecz kombatantów, ale także za działalność, którą prowadzicie na rzecz młodego pokolenia, które w przyszłości będzie budowało naszą Polskę – mówiła wiceminister **Beata Oczkowicz**, która

podczas uroczystości otrzymała odznakę Zarządu Głównego Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych za szczególne zasługi dla Związku.

Wiele osób zasłużonych swoją działalnością na rzecz środowisk kombatanckich otrzymało odznaki i wyróżnienia. Honorową Złotą Odznakę Korpusu Jodła otrzymał członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego **Kazimierz Kotowski**. Zarząd Główny Związku Inwalidów Wojennych Krzyże 95-lecia Związku przyznał **Marcelinie Wójcik**, pracownicy Urzędu Marszałkowskiego współpracującej na co dzień ze środowiskami kombatanckimi oraz **Maciejowi Lisowi**, przewodniczącemu Wojewódzkiej Rady.

Obecnie w skład Wojewódzkiej Rady Kombatantów i Osób Represjonowanych w Kielcach wchodzi przedstawiciele okręgowych struktur następujących stowarzyszeń kombatantów i osób represjonowanych: Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych, Ogólnopolskiego Związku Żołnierzy Batalionów Chłopskich, Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej, Stowarzyszenia Szarych Szeregów, Związku Inwalidów Wojennych RP, Związku „Solidarność” Polskich Kombatantów, Stowarzyszenia Byłych Żołnierzy Walczącego Podziemia „Niepokonani” i Związku Sybiraków.

Joanna Majewska

Kolejna edycja konkursu „Świętokrzyski Racjonalizator”

Do 31 lipca br. do Centrum Obsługi Inwestora i Przedsiębiorczości Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego można składać dokumenty w ramach VII edycji konkursu *Świętokrzyski Racjonalizator*.

Konkurs, którego głównym celem jest wyłanianie szczególnie wartościowych inicjatyw w najważniejszych obszarach aktywności gospodarczej, o dużym znaczeniu dla innowacyjnego rozwoju Województwa Świętokrzyskiego, organizowany jest corocznie przez Samorząd Województwa Świętokrzyskiego, począwszy od 2009 roku.

W ramach Świętokrzyskiego Racjonalizatora rozpatrywane są rozwiązania, na które Urząd Patentowy RP udzielił ochrony (**patentu na wynalazek lub prawa ochronnego na wzór użytkowy**) oraz **projekty wynalazcze (wynalazki i wzory użytkowe)** zgłoszone do ochrony w Urzędzie Patentowym RP, w roku kalendarzowym, poprzedzającym daną edycję konkursu.

Uczestnikami konkursu mogą zostać:

- a) osoby fizyczne, w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą,
- b) mikro, małe, średnie i duże przedsiębiorstwa,
- c) uczelnie i jednostki badawczo – rozwojowe,
- d) ośrodki transferu technologii,
- e) inkubatory przedsiębiorczości,
- f) inkubatory technologiczne.

Warunkiem uczestnictwa w konkursie jest posiadanie siedziby/miejsca zamieszkania na terenie województwa świętokrzyskiego.

Zgłoszone rozwiązania podlegają szczegółowej analizie przez Komisję Konkursową, która w oparciu o ustalone kry-

teria może przyznać nagrody pieniężne na rzecz ich twórców.

W skład Komisji wchodzi przedstawiciele Zarządu Województwa, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego, czołowych instytucji otoczenia biznesu i świata nauki z regionu, rzecznik patentowy oraz przedstawiciel Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

Formularz zgłoszeniowy, regulamin konkursu oraz inne szczegółowe informacje dotyczące tegorocznej edycji są dostępne w wersji elektronicznej na stronie internetowej: www.sejmik.kielce.pl – zakładka: Województwo à Świętokrzyski Racjonalizator.

Uroczyste wręczenie nagród Laureatom i Wyróżnionym w ramach tej edycji konkursu za-

planowane zostało wzorem lat ubiegłych w miesiącu grudniu, podczas Świętokrzyskiej Gali Jakości.

Szczegółowe informacje:

Sekretariat Konkursu
Świętokrzyski Racjonalizator
Urząd Marszałkowski
Województwa Świętokrzyskiego
Departament
Polityki Regionalnej
Centrum Obsługi Inwestora
i Przedsiębiorczości
ul. Sienkiewicza 63
25-002 Kielce
tel.: 41 365 81 82
fax: 41 365 81 91
www.sejmik.kielce.pl

Zapraszamy serdecznie do udziału w VII edycji Konkursu Świętokrzyski Racjonalizator!

Uroczyste wręczenie nagród zwycięzcom VI edycji konkursu Świętokrzyski Racjonalizator, Wojewódzki Dom Kultury w Kielcach, grudzień 2014 r.

0 funduszach unijnych z Arkadiuszem Bąkiem

Przewodniczący Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego, wiceminister gospodarki Arkadiusz Bąk spotkał się z przedsiębiorcami z terenu powiatu ostrowieckiego, by porozmawiać o funduszach unijnych w nowej perspektywie programowej. Kampania informacyjna odbywa się po to, by niezbędne informacje nie trafiały zbyt późno do zainteresowanych.

Arkadiusz Bąk, wiceminister gospodarki, przewodniczący Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego

- Zaczynają się już pierwsze konkursy z programów krajowych, jesienią zaczną się z wojewódzkich – powiedział podczas spotkania **Arkadiusz Bąk**.
- Przedsiębiorcy powinni wie-

dzieć, kiedy i gdzie przygotowywać się do kolejnych działań. Najważniejsze, by nie przegapić, co zdarzało się wcześniej, okresu naboru, który trwa od miesiąca do półtora. W tej perspektywie

finansowej jest trochę trudniej, bo raz niewykorzystane środki już nie wrócą do puli krajowej, tylko trafiają z powrotem do Brukseli.

Wiceminister gospodarki Arkadiusz Bąk poinformował, że z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego będzie około 5 mld zł dla przedsiębiorców, z krajowej puli – to kilkanaście, kilkadziesiąt miliardów euro. Na projekty z Programu Inteligentny Rozwój, jest 8 mld euro. W programie operacyjnym Infrastruktura i Środowisko - 23 mld euro. Dotychczas na programy regionalne przedsiębiorcy częściej składali wnioski niż na krajowe.

Przedsiębiorcy powinni skorzystać z pieniędzy Programu Inteligentny Rozwój, który zastąpił Innowacyjną Gospodarkę. Tu znajdują się projekty związane z ulepszeniem linii technologicz-

nych, zakupu nowoczesnych urządzeń. Oprócz pieniędzy unijnych jest jeszcze rządowe działanie, krajowe, czyli możliwość otrzymania kredytu technologicznego, co cieszyło się dużą popularnością w zakładach produkcyjnych, maszynowych, jak w Ostrowcu Świętokrzyskim. Z tego mechanizmu korzystają przedsiębiorcy. Pieniądze są zwracane, więc właściwie wykorzystywane. Teraz zmieniały się trochę zasady kredytu technologicznego.

W nowej perspektywie finansowej, co podkreślił przewodniczący Arkadiusz Bąk, zauważane będą projekty, które wprowadzają nowe rozwiązania, łączą się z badaniami i rozwojem, gdzie dochodzi do skomercjalizowania badań naukowych.

(n)

Profilaktyka zdrowotna w urzędzie

Dziesiątki osób skorzystały w Urzędzie Marszałkowskim w Kielcach z porad specjalistów z Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy w Kielcach oraz Świętokrzyskiego Centrum Onkologii. Można było zmierzyć sobie ciśnienie, poziom tlenu w wydechnym powietrzu i stężenie glukozy we krwi. Wszystko w ramach, przypadających w czerwcu, „Dni walki z rakiem”.

Tego typu akcje profilaktyczno-edukacyjne są organizowane w Urzędzie Marszałkowskim w Kielcach cyklicznie, kilka razy w roku. Zawsze cieszą się dużym zainteresowaniem. Są bardzo potrzebne, bo jak pokazują statystyki, badamy się stanowczo zbyt rzadko. Pielęgniarki z WOMP radziły między innymi, jak zapobiegać wysokiemu ciśnieniu, by nie dopuścić do po-

wiktań, a przedstawicielki Wojewódzkiego Ośrodka Koordynującego Programy Wykrywania i Profilaktyki Raka Piersi oraz Raka Szyjki Macicy opowiadały o bezpłatnych programach profilaktycznych dostępnych dla mieszkańców Kielc i regionu. Panie, na specjalnych fantomach, mogły nauczyć się samobadania piersi.

Uczniowie z Końskich odwiedzili Urząd Marszałkowski w Kielcach

Uczniów z III klasy Technikum nr 1 przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Końskich gościł w Urzędzie Marszałkowskim w Kielcach członek Zarządu Województwa, Piotr Żołądek. Przyszli technicy informatycy mieli okazję zapoznać się z nowoczesnymi rozwiązaniami informatycznymi stosowanymi w urzędzie.

Piotr Żołądek opowiadał uczniom m.in. o zadaniach Zarządu Województwa oraz strategii rozwoju regionu świętokrzyskiego

Inicjatywa spotkania wyszła od młodzieży, która wcześniej, w Starostwie Powiatowym w Koń-

skich, uczestniczyła w lekcjach o samorządzie terytorialnym, prowadzonych przez pracow-

ników Biura Komunikacji Społecznej UMWS, z udziałem **Agaty Binkowskiej**, członkini Zarządu Województwa Świętokrzyskiego. 11 czerwca zwiedzili Urząd Marszałkowski, a na spotkaniu z **Piotrem Żołądkiem** mówili o funduszach europejskich, strategii regionu oraz obowiązkach i zadaniach Zarządu Województwa. – Praca w administracji samorządowej może być ciekawym zajęciem, pełnym wyzwań i odpowiedzialnych zadań – zachęcał młodych Piotr Żołądek.

Uczniowie, którzy kształcą się w specjalności technik informatyk, mogli poznać rozwią-

zania informatyczne stosowane w urzędzie. Zastępca dyrektora Biura Społeczeństwa Informacyjnego **Andrzej Sztokfisz** oraz pracownicy Biura Społeczeństwa Informacyjnego zaprezentowali im dwa, realizowane przez urząd, projekty: E-świętokrzyskie Rozbudowa Infrastruktury JST oraz System Informacji Przestrzennej Województwa Świętokrzyskiego. Podczas wideokonferencji uczniowie połączyli się z Instytutem Łączności – Państwowym Instytutem Badawczym.

Anna Rdzanek-Kapsa

Punkty Informacyjne Funduszy Europejskich aktywnie działają w regionie

Punkty Informacyjne Funduszy Europejskich działające w strukturach Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego, w maju odwiedziły 15 gmin, przeprowadziły 7 spotkań informacyjnych oraz uczestniczyły w wydarzeniach ważnych dla społeczności lokalnych.

Poza „Środą z funduszami dla...”, które są spotkaniami cyklicznymi, organizowanymi w każ-

dą pierwszą środę miesiąca, odbyły się także spotkania informacyjne w Ostrowcu Świętokrzy-

skim, Pińczowie i Małogoszczu. Podczas spotkań omawiano możliwości uzyskania dofinansowania w zakresie szkolnictwa zawodowego, infrastruktury społecznej i usług socjalnych oraz działania w obszarze środowiska i ekologii, projekty transportowe, działania związane z ICT, termomodernizacją i rewitalizacją oraz źródła informacji o funduszach europejskich.

Pracownicy Punktów Informacyjnych zorganizowali również stanowiska informacyjne podczas powiatowych targów pracy w Mniowie, Pińczowie i Bodzentynie, uczestniczyli także

w wielu wydarzeniach lokalnych, m.in. konferencji „Potencjał eksportowy producentów owoców i warzyw Ziemi Sandomierskiej”, w Wojewódzkim Święcie Kwitnącej Jabłoni w Samborcu, VIII Pikniku Ekologicznym powiatu staszowskiego oraz Pikniku Rodinnym z okazji 25-lecia samorządu w Kielcach. W każdym miesiącu odbywają się dyżury konsultantów w gminach województwa – w maju zorganizowano ich 15.

Informacja o bieżących działaniach Punktów znajduje się na stronie: <http://www.gpi-swietokrzyskie.pl/>

Punkty Informacyjne Funduszy Europejskich brały udział w wielu wydarzeniach ważnych dla lokalnych społeczności

Kulinarne dziedzictwo Świętokrzyskiego

Nasze Kulinarne Dziedzictwo - Smaki Regionów to doskonale znana marka kulinarniej rywalizacji w województwie świętokrzyskim. 14 czerwca podczas finału konkursu na placu przy Wojewódzkim Domu Kultury w Kielcach producenci zaprezentowali swoje lokalne przysmaki. Konkurs otworzył członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego Piotr Żołądek. W finale uczestniczył także Jacek Kowalczyk, dyrektor Departamentu Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego w Kielcach oraz Sławomir Neugebauer, dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska, który zorganizował wydarzenie.

- Bardzo dziękuję uczestnikom konkursu, który przez te lata stał się bardzo cenioną i znaną marką. To Wy jesteście solą naszej ziemi. Prezentujecie nasze dziedzictwo kulinarne. Trzymam za wszystkich kciuki. A z naszej strony będziemy się starali, żeby konkurs coraz bardziej się rozwijał i ewoluował – mówił członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego **Piotr Żołądek**.

To była już XV edycja konkursu, którego celem jest skuteczne promowanie świętokrzyskiej

żywności, tej tradycyjnej i jak najlepszej jakości. Na placu przy WDK w Kielcach swoje przysmaki prezentowało 53 producentów z województwa świętokrzyskiego. Wszyscy brali udział w konkursie.

Kielczanie i mieszkańcy regionu poznawali nowe smaki i próbowali: rogaliki z makiem z Osieka, różnorodnych przetworów owocowych z gospodarstw sadowniczych, dyni w zalewie, pieczonego udźca indyczego, szynki z Klonowa,

serów z serowni Podłazy z Gminy Łagów, lodów truskawkowo-śmietankowych z Nowej Słupii, czy potrawy „fasolorz” Stowarzyszenia Wzdolskie Kołowrotki ze Wzdolu Rządowego.

Z kulinarnym konkursem doskonale komponowała się ludowa muzyka w wykonaniu laureatów 39. edycji Buskich Spotkań z Folklorem.

Rozdano także cztery certyfikaty sieci Dziedzictwa Kulinarne Województwa Świętokrzyskiego, w której znaj-

duje się blisko 70 produktów. Dołączyły do niej cztery nowe podmioty: Pasieki Kameduły – Mariusz i Anna Węda, Zespół Szkół Przemysłu Spożywczego w Kielcach, Jacek Tworek – kury zielononóżki, „Mat-Mas” – przetwórstwo mięsne.

W konkursie producenci rywalizowali w czterech kategoriach: roślinna, zwierzęca, napoje oraz inne produkty. Jury w składzie: **Izabela Byszewska** - prezes Polskiej Izby Produktu regionalnego i Lokalnego, **Jan**

Zwycięzcy w poszczególnych kategoriach:

KATEGORIA PRODUKTÓW POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO:

Podkategoria: produkty i przetwory mięsne: I nagroda: szynka z Klonowa, Dariusz Furmańczyk oraz kielbasa swojska z Okoła, gmina Bałtów, Jerzy Walczyk

Podkategoria: produkty i przetwory z ryb: I nagroda: karp królewski z Bud, Gospodarstwo Rybackie „Budy” Grzegorz Wójcik, gmina Busko-Zdrój

Podkategoria: produkty mleczne: I nagroda: ser gospodarski z Podłazów, Serownia Podłazy, gmina Łagów

Podkategoria: miody: I nagroda: miód mniszkowy napękowski, Pasieka Rodzinna „Miody Napękowskie”, gmina Bieliny

Wyróżnienia: - słoiki kielbasiany, produkcja wędlin wiejskich Piotr Brożyna, Porąbki, gmina Bieliny, miód nawłociowy „Pasieka wędrowną” Łązek, gmina Łonów

KATEGORIA PRODUKTÓW I PRZETWORÓW POCHODZENIA ROŚLINNEGO:

Podkategoria: produkty zbożowe: I nagroda: dziabana bułka z Wąchocka, „Piekarnia Wąchock” Sławomir Sajecki oraz chleb żytnio-razowy z czarnuszką, Piekarnia Bodzentyńska, Ewelina Radziejewska, Kielce

Podkategoria: wyroby cukiernicze: I nagroda: bułeczka z cukrem z Rudy Malenieckiej, „Piekarnia u Szewczyka”, Ruda Maleniecka
Wyróżnienia: chleb piekoszowski pszenno-żytni na zakwasie, Zakład Piekarniczy Tomasz Majka, Piekoszów, „starodawny piernik Broni Majchrzonki”, KGW Szarbkowsko – Chrabkowskie, Pińczów, konfitura z czarnej porzeczki, Gospodarstwo Sadownicze Andrzej Chorab, Słupcza, gmina Dwikozy, powidła po dworsku, KGW „Donoskie Gosposie”, Donosy, Kazimierza Wielka

KATEGORIA NAPOJE REGIONALNE:

Podkategoria: napoje alkoholowe I nagroda: wino gronowe białe półsłodkie Sandomirus „Winnica Sandomierska” Marceli Małkiewicz, Góry Wysokie, Dwikozy

Wyróżnienia: naturalny sok tłoczony jabłko z rokitnikiem, Gospodarstwo Sadownicze Elżbieta Pytel, Kielce, Rose, wino gronowe różowe, półsłodkie, „Winnica Nad Jarem” Sylwia Paciura, Złota, gmina Samborzec, mirabelówka pińczowska, Stowarzyszenie KGW „Skowronianki”, Skowronno Dolne, Pińczów

KATEGORIA INNE PRODUKTY REGIONALNE:

I nagroda: lody truskawkowo-śmietankowe od Trepki, kawiarnia „Tradycja” Kinga Trepka, Nowa Słupia

Wyróżnienia: farsz z gęsich żołądków, Gospodarstwo Agroturystyczne „Daleko od szosy”, Brody, gmina Pierzchnica

Miód mniszkowy napękowski otrzymał pierwszą nagrodę w podkategorii „miody”

Piotr Żołądek otworzył finał kulinarnego konkursu

Zwoliński – członek Kapituły Krajowej, wiceprezes PIPRIŁ, **Ewa Borycka** – Świętokrzyska Izba Rolnicza, **Małgorzata Michałowska-Wójcik** – zastępca dyrektora Wojewódzkiego Domu Kultury w Kielcach, **Wilhelm Wajda** – wice-

dyrektor Agencji Rynku Rolnego w Kielcach, **Jacek Skrzypczak** – wiceprezes stowarzyszenia „Ziemia Świętokrzyska”, **Wojciech Czajkowski** – dyrektor Okręgowego Świętokrzyskiego Związku Niewidomych przyznał nagrody

i wyróżniania w poszczególnych kategoriach.

Organizatorzy regionalnej edycji konkursu: **Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świę-**

tokrzyskiego w Kielcach i Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach przy współpracy **Wojewódzkiego Domu Kultury im. J. Piłsudskiego w Kielcach.**

Paulina Strojna

„Samorządowcy Dzieciom” - oddaliśmy krew dla potrzebujących

W specjalnym autokarze Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Kielcach, który 3 czerwca stanął przy Świętokrzyskim Urzędzie Wojewódzkim kielczanie oddawali krew i dzięki temu pomagali chorym dzieciom. Inicjatywa Klubu Honorowych Dawców Krwi oraz wolontariuszy Urzędu Marszałkowskiego w Kielcach pozwoliła na zebranie ponad 15 litrów krwi. W akcji brali udział pracownicy Urzędu Marszałkowskiego, między innymi: **Dariusz Detka**, dyrektor Biura Komunikacji Społecznej, **Karolina Jarosz**, dyrektor Departamentu Organizacyjno-Administracyjnego.

Świętokrzyscy Krewniacy i wolontariusze Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach jak co roku z okazji Dnia Dziecka zorganizowali zbiórkę krwi pod hasłem „Samorządowcy Dzieciom”. Kilkudziesięciu pracowników urzędów oraz mieszkańcy Kielc oddali krew w specjalnym autokarze Regionalnego Centrum Krwiodawstwa

i Krwiolecznictwa, zaparkowanym przed Świętokrzyskim Urzędem Wojewódzkim.

Organizowanie zbiórek krwi to już tradycja w wolontariackiej działalności pracowników Urzędu Marszałkowskiego w Kielcach. Odbývają się one w czerwcu i w grudniu z okazji dnia św. Mikołaja i dedykowane są dzieciom. Akcje spotykają się z dużym zainteresowaniem.

„Krewniacy” z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego

Nigdy nie jest za późno, aby nauczyć się nowych umiejętności

Konsultanci Świętokrzyskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli podpatrywali brytyjskich nauczycieli. Efektem wizyty w Anglii będzie wrześniowa oferta kursów, szkoleń i warsztatów dla świętokrzyskich nauczycieli pracujących z osobami dorosłymi.

Szesnastu konsultantów ŚCDN, podzielonych na dwie grupy wyjazdowe, spędziło na przełomie maja i czerwca 2015 roku bardzo pracowity tydzień w Wielkiej Brytanii realizując projekt „Doskonalenie nauczycieli osób dorosłych – szansa i nowe wyzwanie dla ŚCDN” w ramach Programu Erasmus Plus. Trwający dwa lata projekt prowadzą w partnerstwie: Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli oraz Uniwersytet w Chichester. Opiekunem polskich nauczycieli był dr Duncan Reavey, który już pierwszego dnia wizyty wprowadził polskich kolegów w pracę Uniwersytetu w Chichester.

– Dla dorosłych powrót na studia jest dużym wyzwaniem. Uczelnia i wykładowcy starają się dostosować rozkład zajęć do ich możliwości. Rozumujemy, że często mają absorbującą pracę, rodzinę. Poznajemy ich problemy, życie i otaczamy specjalną opieką. Dostają z uczelni wsparcie, np. indywidualne konsultacje z wykładowcami czy zajęcia online,

wspieramy ich stypendiami oraz w szukaniu funduszy na czesne – tłumaczył **Dave Corcoran**, szef grupy wsparcia dorosłych studentów Uniwersytetu w Chichester, w czasie wykładu dla nauczycieli z Kielc.

Od wielu lat duże sukcesy w pracy z dorosłymi słuchaczami odnoszą nauczyciele Highbury College w nadmorskim Portsmouth. W swoich folderach szkoła przekonuje osoby starsze, że „nigdy nie jest za późno do nauki nowych umiejętności i aktywności”. Popularne wśród dorosłych, w tym także osób po osiemdziesiątym roku życia, są kursy komputerowe, w czasie których słuchacze uczą się m.in. wysyłać maile, robić zakupy online czy poznają możliwości swoich smartfonów. Mogą też rozwijać swoje pasje artystyczne oraz poznawać zasady zdrowego trybu życia.

– Wiele dorosłych ma złe doświadczenia ze szkoły. Powrót do nauki nie jest dla nich prostą sprawą. Pomagamy im w tym, dzięki temu około 90 procent dorosłych uczniów kończy col-

Konsultanci ŚCDN w czasie warsztatów na Uniwersytecie w Chichester

lege – powiedziała **Lara Bakhshov** z Highbury College.

Ponad 200 kursów dla dorosłych oferuje Westminster College w Londynie, który jest jedną z największych i najlepszych szkół zawodowych w stolicy Wielkiej Brytanii. To tu m.in. przez wiele lat trafiali emigranci z Polski na naukę języka angielskiego, w ostatnich miesiącach zainteresowanie kursami językowy obcokrajowców spadło ze względu na wycofanie się rządu angielskiego z finansowania takiej nauki.

– Nie mamy limitu wiekowego. Trafiają do nas zarówno nastolatki jak i bezrobotni, których kieruje na naukę zawodu biuro pracy a także osoby starsze podnoszące swoje kompetencje zawodowe – wyjaśniał świętokrzyskim konsultantom **Pete Sharrocks**, szef nauczania w Westminster College w Londynie.

Aneta Bródka, konsultant Świętokrzyskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kiel-

cach, koordynator projektu „Doskonalenie nauczycieli osób dorosłych – szansa i nowe wyzwanie dla ŚCDN” zaraz po powrocie z Wielkiej Brytanii rozpoczęła przygotowanie oferty dla świętokrzyskich nauczycieli pracujących z osobami dorosłymi.

– Zaskoczyło mnie, że w Wielkiej Brytanii ludzie do późnej starości zdobywają nowe kwalifikacje czy zawody np. w wieku sześćdziesięciu rozpoczynają studia z np. z historii czy astronomii. Wspaniale, że uczelnie i szkoły średnie otaczają ich takim wsparciem. A wykładowcy z ogromnym szacunkiem podchodzą do ich doświadczenia życiowego – mówi **Aneta Bródka**, koordynator projektu.

Już od września Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli zaprasza na nowe zajęcia dotyczące uczenia osób dorosłych m.in. języków obcych, zajęć artystycznych oraz sportowych.

Martyna Głęboka, ŚCDN

Biblioteka w Westminster College

Słuchacze skarżyskiej szkoły z dyplomami!

29 maja w Kolegium Pracowników Służb Społecznych im. Mieczysława Michałowicza odbyły się obrony prac dyplomowych studentów szóstego semestru kierunku pracownik socjalny.

Tegoroczne prace poruszały kwestie bezrobocia, wykluczenia społecznego i alkoholizmu. Projekty koncentrowały się także na problemach dotyczących osoby starsze, niepełnosprawne intelektualnie, samotne, bezrobotne i będące ofiarami przemocy domowej. Do obrony przystąpiło 21 słuchaczy uzyskując oceny bardzo dobre i dobre. Cztery prace uzyskały wyróżnienie Komisji Egzaminacyjnej.

Zgłoszone przez słuchaczy projekty instytucjonalne prezentowały praktyczne rozwiązania dla problemów socjalnych naszego regionu. Były to m.in. projekty dotyczące utworzenia: świetlicy środowiskowej we wsi Krasna, świetlicy dla Seniora w Skarżysku-Kamiennej, świe-

tlicy socjoterapeutycznej dla dzieci z rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi korzystających z pomocy GOPS w gminie Bliżyn, grupy wsparcia dla kobiet ofiar przemocy domowej „Zatrzymaj przemoc”, grupy wsparcia dla bezrobotnych kobiet w gminie Jastrząb, Klubu Seniora w miejscowości Koćmierzów czy punktu wsparcia psychologicznego i terapeutycznego dla młodzieży gimnazjalnej dotkniętej problemem narkomanii w Skarżysku-Kamiennej.

Powstały także projekty indywidualne, które skupiały się głównie na pomocy rodzinom borykającym się z wieloma problemami, m.in. uzależnieniem od alkoholu czy bezrobociem.

Kolegium Pracowników Służb Społecznych jest częścią Centrum Kształcenia Pracowników Służb Społecznych w Skarżysku-Kamiennej. Nauka na kierunku pracownik socjalny realizowana jest pod patronatem Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

Spotkanie z poezją

Jedną z najciekawszych form promowania kultury, wiedzy o literaturze, czy poezji są spotkania autorskie. Okazją do zorganizowanego w dniu 11 czerwca 2015 roku przez Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką w Kielcach, spotkania z Ewą Lipską, było ukazanie się w maju b.r. tomiku pt. *Czytnik linii papilarnych*.

Spotkanie odbyło się w sali kina Fenomen i zostało przygotowane we współpracy z Wojewódzkim Domem Kultury im. J. Piłsudskiego w Kielcach oraz Zespołem Państwowych Szkół Plastycznych im. J. Szerementowskiego w Kielcach. Partnerami medialnymi wydarzenia były: redakcja czasopisma „Projektor”, Radio FRI oraz Portal Informacji Kulturalnej. Słowo krytyczne wygłosił dziennikarz Paweł Chmielewski. Wydarzeniu kulturalnemu towarzyszyły dwie ekspozycje prezentujące artystyczne interpretacje plastyczne twórczości poetyckiej Ewy Lipskiej. Gościem spotkania był także Sebastian Ludwik Kudas - krakowski grafik, ilustrator, scenograf Piwnicy pod Baranami. Jego rysunki zamieszczone w tomie wierszy *Droga pani Schubert...* Ewy Lipskiej, zostały pokazane na jednej

Ewa Lipska podkreślała elitarny charakter poezji oraz rolę procesu czytania, który wzbogaca nasz zasób słów

z ekspozycji. Drugą stanowiły prace plastyczne uczniów Zespołu Państwowych Szkół Plastycznych, biorące udział w VII Ogólnopolskim Konkursie Plastycznym „Pudełko zwane wy-

obraźnią - Ewa Lipska” (edycja 2014).

Spotkanie otworzyła Urszula Salwa - dyrektor Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Kielcach, która przywitała zaproszo-

nych gości oraz podziękowała za współpracę. Organizatorzy imprezy poinformowali, że ekspozycje prac plastycznych będzie można zobaczyć również w siedzibie PBW do końca sierpnia b.r.

Historyk literatury, pisarz i redaktor naczelny pisma „Projektor” Paweł Chmielewski przedstawił najważniejsze tematy poezji Ewy Lipskiej (motyw śmierci, świata równoległego, podróży-drogi, domu-bezdomości, cierpienia oraz buntu). Podkreślał fenomenalne wycucie języka oficjalnego i politycznego oraz zabawę językiem w utworze pt. *Egzamin*. Zwrócił uwagę na wiersz *Naciśnij enter* pochodzący z tomu *Sklepy zoologiczne*, którego okoliczności powstania przybliżyła Ewa Lipska. Nawiązał do motywu samotności współczesnego człowieka egzystującego w przestrzeni virtualnej, występującego w utworach

pochodzących z tomu *Czytnik linii papilarnych*, wydane go nakładem Wydawnictwa Literackiego w 2015 r. Podkreślał lapidarny i niejednoznaczny charakter wierszy z tego tomiku.

Ewa Lipska rozpoczęła swoje wystąpienie od rozmowy z młodzieżą. Pytała, w jaki sposób mówi się dziś o literaturze, sztuce i muzyce w szkole. Zwróciła uwagę na kwestię recepcji literatury oraz na indywidualną wrażliwość czytelnika. Podkreślała, jak istotne znaczenie ma współcześnie „osobność” i intymność, od których uciekamy. Nawiązała do

uprawianego przez siebie gatunku literackiej piosenki, przypominając, że jej utwory wykonywali m.in. Skaldowie, Marek Grechuta i Grzegorz Turnau. Opowiadała o 10. letnim pobycie w Wiedniu i pracy w Instytucie Kultury Polskiej, która umożliwiała kontakty z pisarzami i artystami. Wspominała ponure czasy cenzury i wynikającą z niej konieczność posługiwania się językiem aluzji. - Na scenę literacką wprowadzali nas krytycy literatury, m.in. Kazimierz Wyka, Jan Błoński, Ryszard Matyszewski... - mówiła na spotkaniu. Podkreślała elitarny charakter

poezji oraz rolę procesu czytania, który wzbogaca nasz zasób słów, wzbogaca nas od wewnątrz i pomaga budować stosunek do świata. W trakcie spotkania autorka bardzo chętnie odpowiadała na pytania zadawane przez uczestników, którzy ciekawi byli jak wygląda proces twórczy i praca nad konkretnym tekstem, jaki jest stosunek poetki do tzw. literatury środka, popularności literatury fantasty i kryminałów. Pytali również o zanikającą dziś epistolografię, spadek czytelnictwa, o literaturę publikowaną w sieci i ulubione, osobiste wiersze.

W spotkaniu uczestniczyła liczna zgromadzona młodzież z kieleckich szkół ponadgimnazjalnych, polonistów, przedstawiciele Świętokrzyskiego Oddziału Związku Literatów Polskich, przedstawiciele Świętokrzyskiego Oddziału Stowarzyszenia Nauczycieli Polonistów, metodocy języka polskiego, nauczyciele akademicy, lokalne media, a także osoby prywatne (łącznie prawie 400 osób).

Spotkanie było swoistą lekcją historii literatury i zakończyło się podpisywaniem przez Ewę Lipską najnowszego tomiku poezji pt. *Czytnik linii papilarnych*.

Marta Boszczyk

Gimnazjaliści zaprojektowali muzeum marzeń

Tradycyjne czy nowoczesne - jak powinno wyglądać muzeum, które chętnie odwiedzaliby młodzi ludzie? - na to pytanie odpowiedzi szukali gimnazjaliści, biorący udział w konkursie organizowanym przez Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką w Kielcach i Samorządowy Ośrodek Doradztwa Metodycznego i Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach przy współudziale Muzeum Narodowego w Kielcach, Muzeum Historii Kielc, Ośrodka Myśli Patriotycznej i Obywatelskiej oraz Geoparku Kielce. 21 maja podczas uroczystego podsumowania konkursu w siedzibie PBW poznaliśmy laureatów tej rywalizacji.

Przystąpiło do niej 8 zespołów, w których składzie było 40 uczniów reprezentujących: **Gimnazjum Integracyjne nr 4 w Kielcach**, **Gimnazjum nr 5 w Kielcach**, **Gimnazjum nr 14 w Kielcach**, kieleckie **Gimnazjum Akademickie** oraz **Gimnazjum nr 1 im. Kazimierza Wielkiego w Radoszycach**. Uczestnicy w ramach konkursu zwiedzali cztery kieleckie placówki - Muzeum Historii Kielc, Muzeum Narodowe, Ośrodek Myśli Patriotycznej i Obywatelskiej i Geopark.

- Czerpiąc inspirację z tych wycieczek oraz literatury i własnych pomysłów, stworzyli pokazy multimedialne - swoje muzea marzeń. W ramach konkursowych rywalizacji powstały między innymi pomysły na muzea: techniki, poświęcone muzykowi rapu, odnoszące się do historii piłki nożnej czy pisma. Komisja konkursowa przystępując do oceny uczniowskich projektów brała pod uwagę

Laureaci konkursu

wszystkie aspekty związane z funkcjonowaniem muzeum: nazwę, zakres tematyczny zbiorów, lokalizację, organ prowadzący, formę prezentacji, informacje dla zwiedzających - wyjaśniła **Elżbieta Woźniczka** z Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Kielcach.

Liderem wśród twórców muzeów marzeń ogłoszono Gimnazjum nr 1 im. Kazimierza Wielkiego w Radoszycach, które stworzyło projekt pn. „Muzeum pisma”, wykorzystując

przy tym oryginalną propozycję slajdową, którą uświetniły ciekawe eksponaty. Na drugim miejscu uplasowało się kieleckie Gimnazjum Akademickie z pomysłem na „Muzeum dzieciństwa naszych rodziców”, czyli lat 70. XX wieku, prezentujące codzienność tamtych lat, zabawki i sprzęt gospodarstwa domowego. Trzecie miejsce zajęli uczniowie Gimnazjum Integracyjnego nr 4 w Kielcach, którzy przedstawili propozycję łączącą perełki wszystkich kie-

leckich placówek zwiedzanych w ramach konkursu.

Dyplomy oraz nagrody zwycięzcom konkursu wręczyli: **Elżbieta Czerwonka**, dyrektor Samorządowego Ośrodka Doradztwa Metodycznego i Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach, **Natalia Łakomska** z Muzeum Narodowego w Kielcach, **Agnieszka Czechowska-Skóra** z Regionalnego Ośrodka Debaty Międzynarodowej w Kielcach, **Jan Głowka**, dyrektor Muzeum Historii Kielc, **Marek Maciągowski** dyrektor Ośrodka Myśli Patriotycznej i Obywatelskiej oraz **Grzegorz Cuper**, wicedyrektor Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Kielcach.

Przedsięwzięcie wsparli między innymi: Arkadiusz Bąk, przewodniczący Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego, marszałek województwa świętokrzyskiego Adam Jarubas, Świętokrzyskie Kuratorium Oświaty.

O terapii osób z autyzmem podczas konferencji w Morawicy

Kilkadziesiąt osób, głównie pedagogów, nauczycieli, opiekunów pracujących z osobami z autyzmem, a także rodziców, uczestniczyło w konferencji naukowo-szkoleniowej „Blżej Autyzmu”, która odbyła się 10 czerwca w siedzibie Policealnej Szkoły Medycznej im. Hanny Chrzanowskiej w Morawicy. Współorganizatorem spotkania, razem z Policealną Szkołą Medyczną, było Stowarzyszenie Chwytaj Szanse w Kielcach.

- Nasza szkoła od 50 lat kształci kadry medyczne. Do tej pory wykształciliśmy około 4 tys. absolwentów, wśród których są również terapeuci zajęciowi. Właśnie stąd narodził się pomysł zorganizowania u nas konferencji poruszającej temat autyzmu – mówiła podczas otwarcia spotkania **Renata Antos**, dyrektor Policealnej Szkoły Medycznej w Morawicy.

Do poznania i wdrażania w terapii osób z autyzmem metody Stosowanej Analizy Zachowania zachęcała uczestników konferencji **Kinga Skoczyńska**, pedagog specjalny, terapeuta dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i jedno-

ześnie prezes Stowarzyszenia Chwytaj Szanse, które na co dzień współpracuje z Policealną Szkołą Medyczną w Morawicy. – Osoby z zaburzeniami autyzmu mają trochę inną drogę uczenia się, ale dzięki wyselekcjonowaniu pewnych metod mogą się rozwijać i uczyć nowych rzeczy. Metoda opierająca się na analizowaniu zachowań dzieci pozwala zmniejszać częstotliwość zachowań trudnych oraz uczyć zachowań nowych – mówiła prezes **Kinga Skoczyńska**.

Wśród prelegentów byli doświadczeni praktycy – terapeuci o różnych specjalnościach (w tym arteterapeuci), pedago-

Renata Antos i Kinga Skoczyńska

dzy specjaliści. Podczas konferencji poruszano zagadnienia dotyczące m. in. komunikacji z osobami dotkniętymi autyzmem, reagowania na ich trudne zachowania, sposobów prowadzenia

arteterapii. Prowadzący udzielali również praktycznych wskazówek dotyczących szeroko pojętej integracji osób z autyzmem ze środowiskiem społecznym.

Joanna Majewska

Zakręt na kulturę

Dzieci, którym od najmłodszych lat umożliwiano kontakt z kulturą, którym dawano dobry przykład, uwrażliwiano na piękno, pokazywano sztukę, wyrosną na mądrych, wnikliwych obserwatorów świata, zdolnych czerpać z życia pełnymi garściami – przekonuje **Natalia Łakomska**, kierownik Działu Edukacji w Muzeum Narodowym w Kielcach.

Dlatego przygodę ze sztuką warto rozpocząć nawet w wieku 3 lat. I nie jest to ani trudne, ani drogie. Dzieci do 7. roku życia mogą uzupełniać obiekty kulturalne zupełnie za darmo, a młodzież do 21. roku życia – za symboliczną złotówkę. Kultura ma być dostępna – stwierdziło Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, przygotowując specjalny program dotacyjny - w kinie, w teatrze, w Internecie, dostępna dla dużych rodzin, dla osób starszych i właśnie dla dzieci.

Wizyta w muzeum to już nie tylko zwiedzanie ekspozycji. To wykłady, lekcje muzealne, warsztaty plastyczne, konkursy,

zajęcia edukacyjne w terenie. – Staramy się, by nasza oferta była różnorodna i urozmaicona – mówi **Natalia Łakomska** – nie zamykamy się w murach muzeum, wchodzimy w przestrzeń miasta. W trakcie wycieczek uczestnicy poznają zabytki i miejsca związane na przykład z historią oraz tradycją legionową w Kielcach, mogą zmienić się w detektywów, albo poszukiwaczy skarbów. Odkrywają miejsca, których na co dzień nie zauważają. Zależy nam na tym, by do muzeum przychodziły całe rodziny, stąd pomysł na sobotnie warsztaty rodzinne. Tradycyjnie, naszymi odbiorcami są też szkoły i przedszkola.

W 2014 roku w lekcjach muzealnych w Pałacu Biskupów Krakowskich wzięło udział 800 przedszkolaków, prawie 3,5 tysiąca uczniów szkół podstawowych, ponad 1 000 gimnazjalistów i 340 licealistów. Statystyki z półmetka bieżącego roku pokazują, że 2015 będzie pod tym względem znacznie lepszy. Coś drgnęło, choć daleko nam jeszcze do lat 70-tych czy 80-tych, gdy przy galeriach i muzeach powstawały specjalne instytuty a edukacja kulturalna była na naprawdę wysokim poziomie.

- Świetnie pracuje się z młodszymi dziećmi, najtrudniej chyba z gimnazjalistami – zauważa **Natalia Łakomska** – to grupa trudna,

trochę spychana na margines, ale potrzebująca dużo uwagi i autorytetów. Warto poszukiwać ich właśnie w świecie sztuki.

Zbliżają się wakacje, zachęcamy więc rodziców, by przyrzekli się ofercie edukacyjnej Muzeum Narodowego w Kielcach, w ramach akcji „Lato w mieście”. Ta zawsze należy do jednej z najbogatszych. - Kultura to nawet nie kwestia szkolnej edukacji, ale po prostu wychowania. Dzieci obyte ze sztuką, które odwiedzają muzea, galerie, inaczej się zachowują, dobra kultury nigdy nie będą dla nich obojętne – podsumowuje **Natalia Łakomska**.

Anna Rdzanek-Kapsa

Od orkiestry Czwartaków do Filharmonii Świętokrzyskiej

Mija 70 lat od narodzin Orkiestry Symfonicznej w Kielcach, jednej z pierwszych tego typu instytucji założonych po wyzwoleniu. Jednocześnie świętuje ona 95-lecie tradycji muzycznej w Kielcach, zapoczątkowanej przez orkiestrę wyłonioną z Orkiestry Dętej 4 Pułku Piechoty Legionów, która grała w Kielcach od 1920 roku.

– Od blisko wieku Kielce rozbrzmiewają piękną muzyką, do czego swój spory wkład wniosła dzisiejsza jubilatka – podkreśla **Jacek Rogala**, dyrektor Filharmonii Świętokrzyskiej. Z Orkiestrą w tym czasie współpracowało wielu wybitnych dyrygentów, m. in. Kazimierz Kord, Jerzy Maksymiuk, Tadeusz Strugała. Występowali również znani soliści, jak na przykład Jeremy Findlay, Kevin Kenner, Zofia Kilanowicz, Konstanty A. Kulka, Mischa Maisky, Wiesław Ochman, Piotr Paleczny, Wanda Wiłkomirska czy Krystian Zimerman. Zespół Filharmonii koncertował m. in. w Niemczech, we Włoszech, na Węgrzech i w Korei Południowej, a na swoim koncercie ma nagrania radiowe, DVD oraz nagrania płytowe, m.in. cykl „Album Polski”, „We Are From Here” i „Muzyka na otwarcie nowej siedziby”. W skład zespołu wchodzi obecnie około 80 muzyków.

Kielecka filharmonia powstała jako druga w kraju w lutym 1945 roku, a pierwszy koncert zagrała w lipcu. Jej utworzenie poprzedzone było budowaną od 1920 roku tradycją muzyki symfonicznej w Kielcach, wtedy bowiem rozpoczęła działalność orkiestra wyłoniona z Orkiestry Dętej Czwartaków. Dopiero jednak po wojnie udało się zrealizować ambicje środowiska kulturalnego w Kielcach o utworzeniu zawodowego zespołu. W skład Wojewódzkiej Orkiestry Symfonicznej weszło wówczas 24 legionistów, a inauguracja pierwszego sezonu artystycznego miała miejsce dwa miesiące po wyzwoleniu –

W ciągu 70 lat istnienia Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Świętokrzyskiej miała okazję współpracować z wieloma wybitnymi osobowościami świata muzycznego

28 lipca 1945 roku. Pierwszym dyrektorem Orkiestry był Marian Stroiński.

Nazwę Państwowa Filharmonia im. Oskara Kolberga nadano orkiestrze w 1968 roku. W latach 1957-90 Filharmonię prowadził Karol Anbild, który był inicjatorem festiwalu Świętokrzyskie Dni Muzyki. Za czasów dyrektora Tomasza Szredera siedzibą Filharmonii stało się Kieleckie Centrum Kultury. W latach 1995-2001 instytucją kierował Szymon Kawalla, który wraz z chórem i Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii reprezentował polskie środowisko muzyczne przed papieżem Janem Pawłem II podczas koncertu w Krakowie transmitowanego na cały świat. W 1998 roku Państwową Filharmonię przemianowano na Filharmonię Świętokrzyską, a jej organem prowadzącym jest obecnie samorząd województwa świętokrzyskiego.

Ważną datą w historii Filharmonii był rok 2012, kiedy przeniosła się ona do własnej

nowoczesnej siedziby – Międzynarodowego Centrum Kultur – wybudowanego dzięki dofinansowaniu z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko oraz środków z budżetu województwa.

W ramach obchodów jubileuszu Filharmonia Świętokrzyska zorganizowała wyjątkowy koncert, w programie którego znalazł się utwór „Carmina Burana” Carla Orffa oparty na średniowiecznym zbiorze pieśni, wymagający rozbudowanego aparatu wykonawczego i chóru. Oprócz Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Świętokrzyskiej pod dyrekcją Jacka Rogali wystąpiły więc chóry: Instytutu Edukacji Muzycznej Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, Politechniki Lubelskiej, Politechniki Świętokrzyskiej i chór dziecięcy Zespołu Państwowych Szkół Muzycznych w Kielcach. „Carminę buranę” wykonano dwukrotnie – podczas koncertów 18 i 19 czerwca 2015 roku. – Zależało mi bar-

dzo na tym, żeby w tym naszym święcie udział wzięły różne zespoły, z którymi współpracujemy – podkreśla Jacek Rogala, dyrektor Filharmonii. Podczas tych wieczorów wystąpiły także gwiazdy: nazywana królową bel canto sopranistka Joanna Woś, tenor Piotr Kusiewicz i baryton Leszek Skrla.

Koncert jubileuszowy był jednocześnie zakończeniem sezonu artystycznego. Nie oznacza to jednak, że na wakacje nastąpi przerwa w działalności Filharmonii. W ramach cyklu „Lato w Filharmonii 2015” zaplanowano siedem koncertów. W lipcu wystąpi słynny wrocławski zespół Spirituels Singers Band podczas koncertu pt. „Słoneczne przeboje”, będzie też koncert „Tańce Europy” z udziałem włoskiego duetu fortepianowego w składzie Carla Aventaggiato i Maurizio Matarrese oraz koncert zatytułowany „Zacznij od tanga” z udziałem Żeńskiego Kwartetu Smyczkowego „Con affetto”. Oryginalną, lekką i zabawną propozycją będzie występ Zespołu Harmonijek Ustnych Animato. W sierpniu natomiast zaplanowano „Gitarowe impresje” w wykonaniu Piotr Domagała Trio, „Chopinowski nokturn”, w którym przed najważniejszym konkursem pianistycznym świata zaprezentują się dwaj kandydaci do październikowych zmagani o najwyższe trofea – Xu Zi z Chin oraz Piotr Nowak. Na „Pożegnanie lata” melomani usłyszą najpiękniejsze arie operowe oraz utwory z minionego sezonu, które cieszyły się największym powodzeniem.

Joanna Majewska

Liczą się nasze dzieci!

W 2014 r. województwo świętokrzyskie zamieszkiwało 215,2 tys. dzieci i młodzieży w wieku 0-17 lat, które stanowiły więcej niż 1/6 ogółu mieszkańców. W porównaniu do 1995 r. liczebność tej grupy zmniejszyła się o 70 %.

Podstawowym czynnikiem determinującym liczebność naszej populacji są urodzenia. W 2014 r. zarejestrowano ich 10,8 tys., z czego ponad połowę stanowili chłopcy. Miesiącami, w których kobiety najczęściej zostawały mamami był lipiec oraz wrzesień, rzadziej listopad. Co 6 dziecko rodziło się w środę. Najczęściej dzieci pojawiały się jako pierwsze lub drugie w rodzinie, podczas gdy na początku lat 90-tych – miały już co najmniej jedno rodzeństwo. Kobiety odkładały w czasie decyzję posiadania dziecka. W 2014 r. matkami zostawały najczęściej kobiety w wieku 25–29 lat (35,8% urodzeń żywych). Przeciętnie na każdą mieszkankę województwa w wieku 15–49 lat przypadało 1,2 dziecka, podczas gdy wielkość optymalna, gwarantująca zastępowalność pokoleń wynosi co najmniej dwoje dzieci. Z roku na rok zwiększa się również wiek rodzących mam. Średni wiek kobiet rodzących dziecko w 2014 r. wyniósł 29,2 lata. Zdecydowana większość dzieci (ponad 80%) przyszła na świat w rodzinach tworzonych przez prawnie zawarte związki małżeńskie. Systematycznie rośnie jednak odsetek urodzeń pozamałżeńskich. W 2014 r. ze związków takich rodziło się blisko co piąte dziecko. W miastach udział dzieci i młodzieży w ogólnej populacji wyniósł 15,5%, na wsi z kolei ponad 18%. Róż-

Dzieci są naszą najważniejszą inwestycją w przyszłość

nica ta jest wynikiem wyższej dietyności kobiet mieszkających na wsi. Wśród dzieci i młodzieży w wieku 0-17 lat występuje liczebna przewaga chłopców. Na 100 chłopców przypadało 95 dziewcząt, podczas gdy ogólny współczynnik feminizacji dla województwa wyniósł w 2014 r. – 105. Najliczniejszą grupę wśród dzieci tworzyli uczniowie szkół podstawowych (7-12) było ich 68,7 tys.

Najnowsza prognoza ludności zakłada, że w 2050 r. liczba dzieci i młodzieży w wieku (0-17 lat) zmniejszy się o przeszło 90 tys., to tak jakby zniknęła połowa populacji Kielc, a na świat przyjdzie zdecydowanie mniej dzieci (spadek o 4,6 tys.).

W wyniku rozwodów około 1,6 tys. nieletnich dzieci (w wieku poniżej 18 lat) pozostało poza pełną rodziną. W miastach intensywność rozwodów jest prawie dwukrotnie wyższa niż na wsi. Przeciętnie więc na 10 rozwodów małżeństw z dziećmi przypadało 6 dzieci.

W naszym regionie notowana była najniższa umieralność dzieci w grupie 1-14 lat (poniżej 7 zgonów na każde 100 tys. dzieci). Stałemu spadkowi umieralności dzieci i młodzieży towarzyszy trend malejącej umieralności niemowląt. Województwo świętokrzyskie należało do grupy trzech województw (małopolskie i pomorskie), w których zarejestrowano najmniejszą liczbę zgonów dzieci w wieku poniżej 1 roku życia. Obserwowany spadek umieralności w pozytywny sposób rzutuje na wzrost średniej długości trwania życia. Urodzona w 2014 r. dziewczynka ma szansę dożyć wieku 82,1 lat, natomiast chłopiec – 73,8. Oznacza to dłuższe życie w stosunku do tego, jakie było przewidywane dla dzieci, które urodziły się w 1995 r. - trwanie życia dla chłopca wydłużyło się o 5,5 lat, a dla dziewczynki o prawie 5 lat.

Czynnikami stymulującym ogólną dynamikę rozwoju ludności oraz rozmieszczenie terytorialne są migracje. W 2014 r. osoby w wieku 0-19 lat stanowiły przeszło 1/5 ogółu migrantów. Migracje dzieci do 14 roku życia związane były zwykle ze zmianą miejsca zamieszkania całej rodziny. Młodzież natomiast – zwłaszcza w wieku powyżej 17 lat – zwykle zmieniała miejsce zamieszkania w związku z kontynuacją nauki, usamodzielnieniem się, połączonym często z założeniem rodziny.

Dzieci są naszą inwestycją w przyszłość, dlatego tak ważne jest zapewnienie im właściwej opieki i podejmowanie takich działań w różnych sferach naszego życia, które zmniejszą skutki zmian demograficznych zachodzących obecnie i prognozowanych w przyszłości.

**Urząd Statystyczny
w Kielcach**

Wydawca: Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego,
25-516 Kielce, aleja IX Wieków Kielc 3

Redakcja: Biuro Komunikacji Społecznej, tel. 41 343 90 37

www.sejmik.kielce.pl e-mail: nasz.region@sejmik.kielce.pl

Redaktor Naczelny: Dariusz Detka

Redaguje zespół: Małgorzata Niewczas-Sochacka,

Robert Siwiec, Iwona Sinkiewicz, Paulina Strojna

Skład i druk: Digital Art Studio www.digitalartstudio.pl

- A jak wybuchnie...?
- Spokojnie... Udawajmy, że wszystko jest pod kontrolą. Uśmiechaj się...

Niejedna panienka i niejedna wdowa
Zobaczy ułana - kochać by gotowa!

- Za mną naprzód marsz! Raz, dwa, raz, dwa! Równać krok!

- Pani życzy z żurawiną czy czosnkiem niedźwiedzim?

- Przepraszam, zastałem inżyniera Karwowskiego?
- Stefan na urlopie. Dzisiaj my budujemy.

- Obsmarowali mnie w „Naszym Regionie”?
- Nie. Mnie też nie.

- A teraz zagram panu „Szła dziewczeczka...”
- Wolalbym raczej „Właził kotek na płotek...”
- Niech będzie. Zaczynam!

- Zatem oczekuję na pana na poligonie!
- Tak jest panie pułkowniku!

Prawnik radzi...

Wspólnie ze Zbigniewem Stefańczykiem, radcą prawnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego pomagamy rozwiązywać problemy prawno-administracyjne, z którymi w swojej pracy spotykają się świętokrzyscy sołtysi. W niniejszym wydaniu odpowiadamy na kolejne nadesłane przez Państwa pytania.

Sołtys z gminy Klimontów:

– Czy pracodawca może odmówić sołtysowi zwolnienia z pracy na czas uczestniczenia w sesji rady gminy? Czy sołtys musi odpracować swoją nieobecność, jeśli pracodawca udzieli mu zwolnienia na czas udziału w sesji?

Zbigniew Stefańczyk: - Ponieważ sołtys nie ma obowiązku uczestniczenia w pracach rady gminy, nie ma w tej sprawie ustawowych uregulowań, a zwalnianie z pracy na czas obrad rady gminy, jeśli sołtys wyrazi taką chęć, jest uzależnione jest od określonych przez radę gminy zasad, na jakich sołtysi uczestniczą w posiedzeniach rady. Mówi o tym art. 37 a ustawy z dn. 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 1990 nr 16 poz. 95). Zasady te określa statut gminy. Jeśli nakłada on na pracodawcę obowiązek zwolnienia sołtysa z pracy zawodowej na czas obrad

rady, wówczas pracodawca nie może odmówić zwolnienia sołtysa, z uwzględnieniem czasu niezbędnego na dotarcie na sesję oraz na powrót. Zwolnienie z pracy jest udzielane na wniosek sołtysa, który chce uczestniczyć w sesji rady gminy. Przedstawia on pracodawcy zawiadomienie od przewodniczącego rady o zaplanowanym terminie sesji.

Należy zaznaczyć, że jeśli statut gminy nakłada na pracodawcę obowiązek zwolnienia sołtysa w celu wzięcia udziału w obradach rady, sołtys nie jest zobowiązany do ustalenia z pracodawcą późniejszego odpracowania tych godzin. Jednocześnie w przypadku takiego uregulowania zasad uczestnictwa sołtysa w pracach rady gminy nie zachowuje on prawa do wynagrodzenia za czas nieobecności w pracy i pracodawca ma prawo potrącić mu wynagrodzenie proporcjonalnie do czasu nieobecności.

Sołtys z powiatu opatowskiego:

– Czy pieniądze z funduszu sołeckiego można przeznaczyć na remont chodnika lub budowę parkingu przy miejscowym kościele?

Zbigniew Stefańczyk: - Z pytania nie wynika, kto jest właścicielem terenu pod planowaną budowę parkingu oraz chodnika, a jest to najistotniejsza sprawa. Jeżeli bowiem teren należy do gminy, to można takie inwestycje wykonać ze środków funduszu sołeckiego. Jeśli jednak dział-

ka należy do parafii, to takiej możliwości nie ma, ponieważ skutkiem sfinansowania inwestycji ze środków budżetowych byłoby przysporzenie majątkowe parafii poprzez wykonanie środka trwałego. Należy pamiętać, że z funduszu sołeckiego nie można realizować zadań inwestycyjnych dotyczących majątku, który nie stanowi własności gminy.

Przypomnijmy, że sposób wydatkowania środków z funduszu sołeckiego określa ustawa z dn. 21 lutego 2014 r. o funduszu sołeckim (Dz.U. 2014 poz. 301). Zgodnie z jej zapisami środki te można przeznaczać na realizację przedsięwzięć, które są zadaniami własnymi gminy, służą poprawie warunków życia mieszkańców i są zgodne ze strategią rozwoju gminy. Podstawą do określenia zakresu zadań dopuszczalnych do realizacji w ramach funduszu sołeckiego jest art. 7 ustawy z dn. 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 1990 nr 16 poz. 95), ale zadania własne gmin określone są również w innych ustawach i rozporządzeniach.

Sołtys z gminy Skalmierz:

– Czy w zebraniu wiejskim mogą głosować osoby niezameldowane w danej miejscowości, ale faktycznie w niej zamieszkujące? Kto, poza mieszkańcami, ma prawo uczestniczyć w obradach?

Zbigniew Stefańczyk: - Zebranie wiejskie jest organem

uchwalodawczym sołectwa. Rozstrzyganie spraw odbywa się poprzez podejmowanie uchwał w drodze głosowania. Prawo uczestnictwa i głosowania podczas obrad zebrania wiejskiego ma każdy stały mieszkaniec sołectwa, któremu przysługuje czynne prawo wyborcze.

Pojęcie „stały mieszkaniec” jest znacznie szersze niż pojęcie „mieszkaniec zameldowany”. Wynika to z przepisu artykułu 25 Kodeksu Cywilnego, który brzmi: „Miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu”. Zgodnie z tą definicją status stałego mieszkańca wsi spełnia osoba, która przebywa w znaczeniu fizycznym w tej samej wsi oraz ma zamiar stałego w niej pobytu. Osoba, która nie jest zameldowana w sołectwie na stałe, a chce głosować podczas obrad zebrania wiejskiego, powinna udać się do urzędu gminy z wnioskiem o wpisanie jej do gminnego rejestru – spisu wyborców, wówczas nabędzie tzw. status „stałego mieszkańca”. Na podstawie takiego rejestru – spisu wyborców powinna być sporządzana lista mieszkańców uprawnionych do głosowania podczas zebrania wiejskiego. W zebraniu wiejskim oprócz mieszkańców sołectwa mogą uczestniczyć radni, wójt, przedstawiciele instytucji i przedsiębiorców działających na terenie sołectwa, a także inne zaproszone osoby. Przebieg obrad mogą obserwować wszyscy, którzy mają taką wolę.

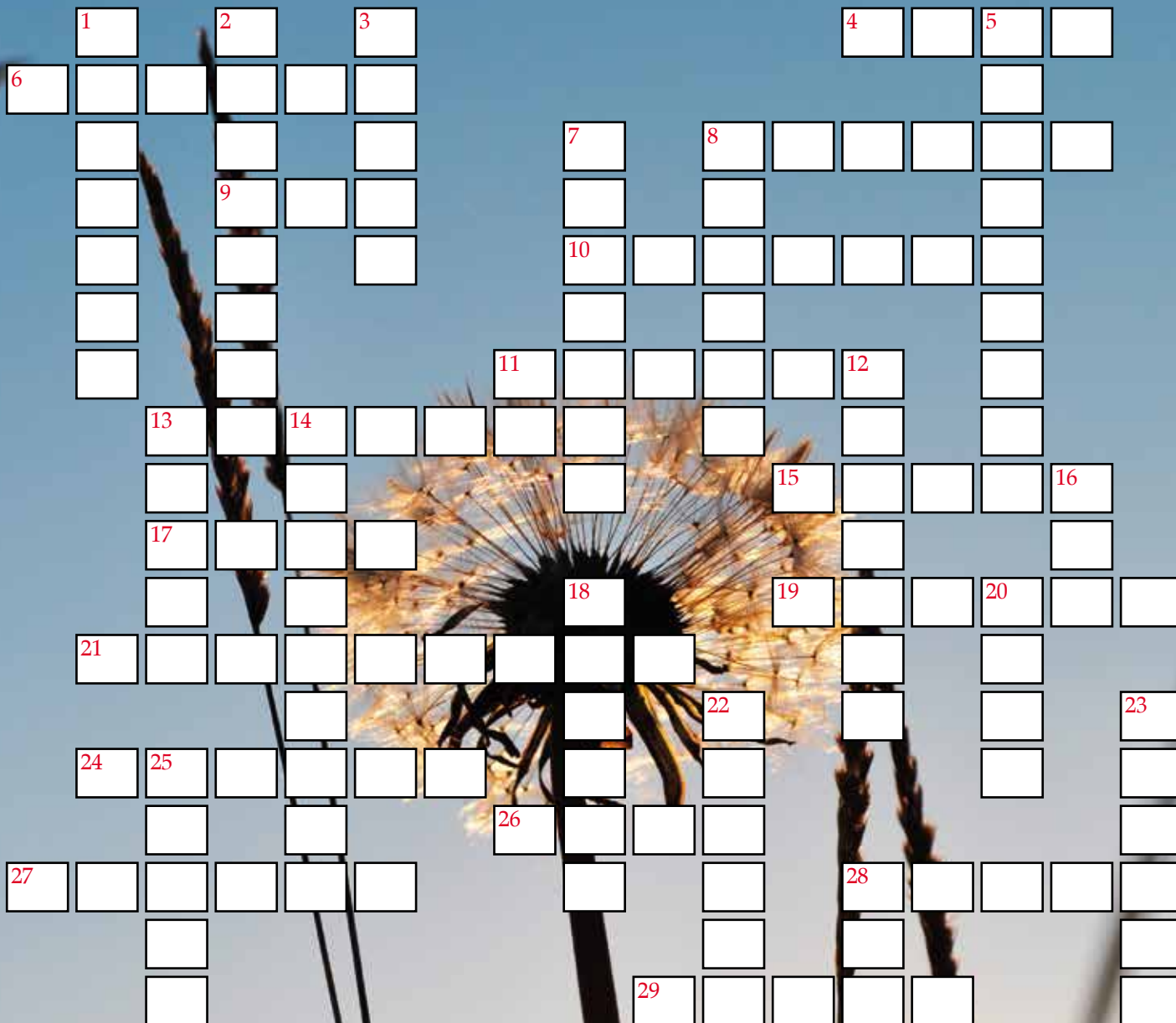
oprac. J.M.

Krzyżówka świętokrzyska

Wśród autorów prawidłowych odpowiedzi wylosujemy upominki książkowe. Rozwiązania krzyżówki prosimy nadsyłać listownie na adres Redakcji. Czekamy **do 3 sierpnia br.**

Miło nam poinformować, że upominek za rozwiązanie krzyżówki sprzed miesiąca otrzymuje pani **Małgorzata Strzyż z Kielc**. Prosimy o kontakt z Redakcją.

Krzyżówkę przygotował Robert Siwiec

POZIOMO:

4. opanowały dolinę przy ul. Kusocińskiego w Kielcach, 6. zagnański dąb, 8. pasą się w Kurozwękach, 9. Regionalny Program Operacyjny, 10. obchodzi imieniny 28 października, 11. ...Narodowe w Kielcach lub Zegarów w Jędrzejowie, 13. Adam, marszałek województwa świętokrzyskiego, 15. Święty, od niego nazwa województwa, 17. Fabian, postać z serialu „Ranczo”, 19. Jan Piwni, 21. gospodarz województwa, 24. Katarzyna, rosyjska monarchini, 26. „...Tauron Kielce” – mistrz Polski w piłce ręcznej, 27. położony w gminie Skalbierz, słynie z uprawy marchwi, 28. ułatwia ruch drogowy, w Kielcach m.in. imienia Herlinga – Grudzińskiego, 29. zwoluje ją przewodniczący Sejmiku.

PIONOWO:

1. do niego zmierzał Koziołek Matołek, 2. gospodarz powiat, 3. pracuje w Teatrze im. Stefana Żeromskiego, 5. opanowały Bałtów, 7. słynny sandomierski śledczy, 8. uchwalają go radni, 12. sanatorium w Busku Zdroju, 13. symbol świętokrzyskiej puszczy, 14. miejscowość w powiecie koneckim, 16. na jego bazie przygotowuje się zalewając świętokrzyską, 18. regionalny parlament, 20. wieś w gminie Zagnańsk, 22. stolica regionu świętokrzyskiego, 23. na koniec sezonu zajęła 11 miejsce w Ekstraklasie, 25. „...Kielce”, na niej Korona rozgrywa swe mecze, 28. przekonywał, że Polacy nie gęsi.